

ANTISZEMITA
GYŰLŐLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ

2023. JÚLIUS

TETT ÉS VÉDELEM
LIGA

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	3
A Tett és Védelem Liga	4
A jelentésről	5
Módszertan	7
Antiszemita gyűlöletcselekmények – 2023. július	10
Fenyegetés	10
Gyűlöletbeszéd	11
További gyűlöletcselekmények	12
Közösségi hírek, reakciók	12
Egyéb hírek	15
A hónap krónikája	16
Kapcsolat és támogatás	17
Felhasznált irodalom	17
Impresszum	18

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

antiszemitizmus elleni küzdelem jelentős része az antiszemita incidensek előfordulásának nyomon követése. A Tett és Védelem Liga egyik célja, hogy a társadalom szélesebb köreiből felhívja a figyelmet az antiszemitizmusra. Ennek elsődleges eszköze a közéletben előforduló gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos folyamatos és szakmailag megalapozott monitoringtevékenység. Az antiszemita incidensekre és egyéb gyűlöletcselekményekre vonatkozó információk gyűjtése és elemzése hiányában sem a zsidó közösségek, sem az egyének számára nem lehet valós védelmet biztosítani. Az adatgyűjtés eredményét a Tett és Védelem Liga havi rendszerességgel közzéteszi havi jelentések formájában, az egyes országokra/régiókra vonatkozó megállapítások összefoglalóját pedig éves jelentésben publikálja.

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: antiszemita gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentések mindkét cselekményt összefoglalóan 'gyűlöletcselekményeknek' nevezik. Az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és az egyéb típusú gyűlölet-bűncselekmények közötti fő különbség az antiszemita motiváció megléte. Az egyes országok eltérő törvényei és jogszabályi alkalmazásai következtében változó, hogy a büntetőjog szerint mely antiszemita incidensek számítanak bűncselekménynek. Előfordulnak olyan gyűlölet motiválta cselekmények is, amelyek ugyan felzaklatják a zsidó közösséget, mégsem tekinthetők bűncselekménynek, például a szólásszabadság égisze alatt. Az általános áttekintés megszerzése és az időbeli változások vizsgálata érdekében a Tett és Védelem Liga szerint mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

A minél szélesebb körű monitorozás érdekében a Tett és Védelem Liga többféle forrást alkalmaz. Az események regisztrálásán kívül, az egyes incidensek különböző jellemzőit is számba vesszük. A dokumentálás során rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére (amennyiben ismert), célpontjára és (esetleges) következményeire vonatkozó adatokat, valamint megkülönböztetjük egymástól az eltérő cselekménytípusokat.

A Tett és Védelem Alapítvány júliusi monitoring-tevékenysége során három antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított. Kettőt fenyegetésként, míg egyet gyűlöletbeszédként kategorizáltunk.

Ebben a hónapban nem azonosítottunk további gyűlöletcselekményt.

Alapítványunk nem kezdeményezett új eljárást júniusban, és korábbi eljárásainkkal kapcsolatban sem kaptunk értesítést.

A TETT ÉS VÉDELEM LIGA

Az elmúlt évtizedben erősödött az antiszemitizmus Európában. Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA)¹ felmérései és a Rágalmazásellenes Liga (ADL) Global 100² tanulmányai jól mutatják az antiszemitizmus széles spektrumát és időbeli változásait.

Az antiszemita incidensek az események tartalmát, megnyilvánulási módját és elkövetőit tekintve meglehetősen különböznek egymástól a monitorozott országokban. A modern antiszemitizmus leginkább az iszlámizmushoz és a szélsőséges jobb-, illetve baloldali csoportokhoz köthető. Iszlamista megnyilvánulások leggyakrabban Nyugat-Európa azon országaiban fordulnak elő, ahol nagyobb számú muszlim lakosság él, míg Kelet- és Közép-Európában ritkaságnak számítanak. A szélsőbaloldali antiszemitizmus Nyugat-Európában gyakran az anticionizmus álcája mögé bújlik, és rend-

szert a közel-keleti konfliktushoz köthető. Kelet- és Közép-Európában a jobboldal zsidókkal szembeni előítéletességének van hagyománya, és nem csupán a fasizmushoz és a nácizmushoz köthető, hanem időnként populista-nacionalista csoportok körében is megjelenik. Az elmúlt évtizedben számos országban érezte magát egyre nagyobb veszélyben a zsidó közösség. A veszélyérzet nem csak a zsidók és zsidó intézmények ellen irányuló fizikai támadások terjedése miatt növekszik, hanem az egyre terjedő összeesküvés elméletek, a gyűlölet online megnyilvánulásai és az olyan politikai kampányok miatt is, amelyek be kívánják tiltani például a brit milá szertartást és a kóser étkezést.

Az antiszemitizmus elleni harc egyre sürgetőbb probléma Európában. A Tett és Védelem Liga azért jött létre, hogy felfedje a modernkori antiszemitizmus mozgatórugóit és hatékony védelmet biztosítson ellene.

¹ Az EU alapjogi ügynöksége: „antiszemitizmus – az európai unióban 2008 és 2018 között rendelkezésre álló adatok áttekintése”
² [HTTPS://GLOBAL100.ADL.ORG](https://global100.adl.org)

A JELENTÉSRŐL

Az antiszemitizmus általános megítélése és kezelése sokszor szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele a tényleges helyzet megismerése, amelynek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek³ monitorozása.

A Tett és Védelem Liga 2019-től kezdve Európa 7 országában folytat monitoringtevékenységet. Első lépésként jelenleg Ausztriában, Csehországban, Norvégiában, Lengyelországban, Romániában, Szlovákiában és Svédországban gyűjtünk adatokat, később további országokra is ki fogjuk terjeszteni tevékenységünket. Az antiszemitizmus monitorozását illetően az országoknak megvannak a maguk sajátosságai, melyek között meglehetősen nagy különbségek fedezhetők fel. Bizonyos országokban több olyan szervezet is működik, amely a Tett és Védelem Ligához hasonló céllal rendelkezik, míg máshol elhanyagolható mértékű vagy egyáltalán nincsen hasonló tevékenység. A Tett és Védelem Liga semmi esetre sem szeretne a meglévő szervezetek helyébe lépni, információcserére törekszünk és együttműködéseket szeretnénk létrehozni.

A havi jelentéseken túl, az incidensek részletes elemzését ismertető éves összefoglaló jelentéseket is készítünk. A jelentéseket angol nyelven, illetve a legtöbb esetben a helyi nyelven is közzétesszük.

A gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekménytípusoktól. Ezek a bűncselekmények és incidensek egyfajta üzenetnek tekinthetők, nem csak az adott áldozatra, hanem egy nagyobb közösség felé irányulnak. Az antiszemitizmus és az egyéb gyűlölet-bűncselekmények tehát nem csak egy adott személyt, hanem az egész társ-

adalom szerkezetét támadják. Ez természetesen nem csökkenti az áldozatok által átélt fájdalmat és lelki traumát. Ezen bűncselekmények gyakran nem csak az áldozatokra vagy a tulajdonukra jelentenek veszélyt, de gyakran az áldozat önbecsülése és méltósága is csorbát szenved. Az incidensek azt érzékeltetik, hogy az áldozat nem egyenrangú tagja vagy egyáltalán nem is tagja a társadalomnak. Mivel a gyűlölet-bűncselekmények általánosságban az áldozat valamely (vélt vagy valós) megváltoztathatatlan tulajdonsága ellen irányulnak, az áldozat szinte védtelen. Az áldozatok sokszor félnek, hogy hasonló vagy még rosszabb atrocitások érik majd őket, ha azonosítják az elkövetőket az illetékes hatóságnál. Az incidensek nem megfelelő kezelése könnyen vezethet másodlagos viktimizációhoz, amikor az áldozat elhiszi, hogy ő a hibás, amiért például nem volt elég elővigyázatos, stb. Ezek a típusú bűncselekmények, mint már említettük, egy egész közösséget érintenek. Áldozatai sokszor felcserélhetők, mivel számos esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott megtámadott csoport tagja. Ez azt jelenti, hogy a megtámadott csoport minden tagja potenciális áldozattá válik és félhet, hogy a jövőben ő maga is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontja lesz. Ez különösen igaz azokra a csoportokra, amelyek hosszú idő óta ki vannak téve az előítéleteknek. Annak hosszas bizonyítása szükségtelen, hogy a zsidóság ebbe a körbe tartozik. Ezen cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Az ilyen incidensek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve súlyos következményekkel járhat, hiszen egyrészt felbátorítja az elkövetőket, hogy hasonló cselekményeket kövessenek el, másrészt az egész társadalom összetartó erejét csonkítja⁴.

Nem túlzás azt állítani, hogy kevesebb gyűlölet-bűncselekményt jelentenek és dokumentálnak, mint amennyi valójában

³ Részletekért lásd a *Műdszertan* fejezetet.

⁴ Levin és McDevitt 1999, 92-93; OSCE/ODIHR 2009a, 19-21; OSCE/ODIHR 2009b, 17-18; Perry 2001, 10).

történik. Az elkövetett és a bejelentett bűncselekmények számában való országokbeli eltérés nem feltétlenül köthető a zsidók számához. A kevesebb bejelentett cselekmény egyik oka, hogy az áldozatok sokszor nem jelentik az eseteket a rendőrségen vagy az illetékes hatóságnál. Ennek több magyarázata lehet. Sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik az eseteket, akár felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van továbbá, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat vagy nem tudja hova fordulhatna segítségért. Az áldozatok tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül és a bejelentés miatt még többet fognak szenvedni, illetve azt is feltételezhetik, hogy a hatóságok nem tudják majd bizonyítani a gyűlöletmotivációt, így a bejelentés hiábavaló.

A civil szervezetek segíthetnek ezen problémák orvoslásában, együttműködhetnek a rendőrséggel és az illetékes hatóságokkal, valamint egyfajta közvetítő szerepet is betölthetnek az áldozat és a hatóság között. A civil szervezetek által készített jelentések alkalmasak lehetnek arra, hogy felhívják a hivatalos szervek figyelmét a gyűlöletmotivált bűncselekményekre és az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendeket rajzoljanak fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra terelésében, jogi védelmet nyújthatnak az áldozatoknak, és egyéb módon segíthetik őket.

MÓDSZERTAN

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel, melyeket az EBESZ a következőképpen definiál⁵ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál⁶
- gyűlölet motiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. Habár az antiszemitizmusnak létezik egy széles körben elfogadott meghatározása (lásd IHRA 2017), a gyűlölet-bűncselekményekre vonatkozóan jelenleg nincs egy következetes definíció a Tett és Védelem Liga által monitorozott országokban.

A jogi következmények is eltérőek az egyes országokban, így előfordulhat, hogy ami bűncselekménynek számít az egyik országban, nem törvényellenes egy másikban. Egyértelmű példa erre az ún. holokauszttagadás, amely Magyarországon például jogellenes, míg a Tett és Védelem Liga által monitorozott számos másik országban nem törvénysértő. A Tett és Védelem Liga adatgyűjtése meglehetősen széleskörű, igyekszünk minden esetről beszámolni jelentéseinkben, ugyanakkor előfordulhat, hogy egymáshoz hasonló eseteket bizonyos országokban bűncselekményként, míg máshol „csak” incidensként tartunk nyilván. Mindig az adott ország büntető törvénykönyve szerinti meghatározást vesszük alapul. Úgy véljük, hogy e különbségek okozta problémák idővel csökkenni fognak, ahogy egységes meghatározásokat

és jogszabályi rendelkezéseket fogadnak el az Európai Unióban.

Jelentéseinkben részletesen ismertetjük a gyűlölet motiválta incidenseket és bemutatjuk, hogyan igyekszünk kezelni a problémákat. Jelentéseink nemzetközi és független monitorozásokon, helyi tudósítóktól szerzett információkon, valamint azonos vagy hasonló ügyekkel foglalkozó szervezetek gyűjtötte adatokon alapulnak.

A havi jelentések a lehető legtágabb értelemben veszik számba az antiszemitizmus motiválta gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlöletincidenseket, bemutatva azok elkövetőit, célpontját, módszereit és üzenetét. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos azonban, hogy az antiszemita motivációt meg lehet állapítani, azaz, hogy az elkövető a zsidósághoz való tartozás vagy annak feltételezése miatt választotta az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő.

A monitorozás során gyűlöletcselekménynek tekintünk minden esetet, amely a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába tartozik. Ezek lehetnek az adott ország büntető törvénykönyve által nevesített bűncselekmények (például közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban a büntető törvénykönyvben szereplő egyéb tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható.

A gyűlöletcselekmények azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített indikátorok⁷ vizsgálata alapján döntünk arról, hogy az adott tettek lehetett-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. A média figyelésén és helyi tudósítók beszámolóin túl, a Tett és Védelem Liga az

5 A gyűlölet-bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakraborti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, a gyakorlati munkában azonban nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

6 Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény (OSCE/ODIHR 2009a, 24). Ennek általunk való kezelését lásd később.

7 Ezeket a *Módszertan* részben ismertetjük.

áldozatok bejelentéseire támaszkodik. Magyarországon 24 órás forródrót működik, amely megkönnyíti a bejelentést. Célunk, hogy más országokban is létrehozzunk hasonló szolgáltatást, hogy a helyi nyelveken lehessen bejelentéseket tenni. Ezen kívül lehetőség van névtelen online bejelentésre is, ennek különösen nagy jelentősége lesz a beszámolóink szempontjából. Ha az áldozat nem tud vagy nem szeretne bejelentést tenni, a Tett és Védelem Liga közvetítő révén tudja támogatni az áldozatot a folyamatban. Közvetítő lehet az áldozat családtagja, ismerőse, az incidens tanúja vagy egy másik civil szervezet.

A Tett és Védelem Liga deklarált célja, hogy szoros kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel bizonyos országokban az incidensek áldozatai vagy tanúi először a hatóságokat értesítik.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: televízió, rádió, valamint a sajtó nyomtatott és internetes változata. A jelentések lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

A közbeszédet szakértői csoport monitorozza. Célunk, hogy a média egyre növekvő szeletét folyamatos megfigyelés alatt tarthassuk. A monitorozás kiterjed nagyjából az összes fogható tévé- és rádióadóra, minden nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, valamint az online hírportálokra, a közösségi oldalakra és a szélsőséges, gyűlöletkeltő honlapokra is. A monitorozás folyamata rendszeresen és következetesen, pontosan kidolgozott szabványok alapján történik.

A monitorozott gyűlöletcselekmények között vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban olyan incidensek is, amelyeket rögzítünk, de a havi statisztikába nem számítunk bele.⁸

Gyűlöletesemények, amelyek beleszámítanak a statisztikába:

- csak a monitorozott országban történt gyűlöletesemények; nem számít, hogy az áldozat az adott ország állampolgára vagy sem
- minden cselekedet, incidens, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom, vagy ha a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó vagy azt gondolták róla, hogy zsidó
- bármilyen zsidó intézmény vagy épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társul további antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel])
- a Tett és Védelem Ligának bejelentett antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, szervezetekhez, intézményekhez
- antiszemita és neonáci anyagok kihelyezése zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- Izraellel és a cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha túlmennek a politikai közlésen és a hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják
- események, melyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek.

Gyűlöletesemények, amelyek nem számítanak bele a statisztikába⁹:

- az adott monitorozott országhoz és az ország zsidóságához köthető antiszemita gyűlöletesemények, amelyek valamilyen oknál fogva nem tartoznak a statisztikába (például nem az adott országban történtek, nem bizonyítható az antiszemita szándék, nem világosak az eset körülményei)

⁸ A kritériumok kialakításakor felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

⁹ A statisztikába nem számító gyűlöletcselekmények leírását módosítottuk; a jelenlegi leírások eltérnek a 2013-ban használt meghatározásoktól.

- gyűlöletkifejezések, amelyek rendszeresen megjelennek honlapokon, kommentekben és online fórumokon, de amelyekről nem érkezett bejelentés a Tett és Védelem Ligához
- egyéb hírek, amelyek csak közvetetten kapcsolódnak az antiszemitizmushoz.

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Fentebb említettük a különböző indikátorokat, amelyek segítenek eldönteni, hogy az adott incidens elkövetését előítélet motiválta-e vagy sem.

Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, az incidens helyszínére és időpontjára vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk és szintén lejegyezzük, hogy az adott cselekménynek voltak-e és ha igen, milyen akár jogi következményei.

A cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeit is rögzítenünk. Az esetek tipizálását kétféle módon végezzük. Az egyik kategóriarendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és holokauszttagadás.

A másik csoportosításakor a *Nézzünk szembe a tényekkel!* című útmutató ajánlása alapján a következő hétféle cselekménytípust különböztetjük meg¹⁰:

- Emberölés: halált okozó, személy elleni támadás
- Súlyos fizikai erőszak
 - személy elleni támadás, amely súlyos testi sértést okozhat
 - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás
 - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek élete veszélybe kerül
 - bombák és levélbombák
 - emberrablás

- Támadás
 - személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos
 - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet
 - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is beleértve, amikor a dobás célt téveszt

- Rongálás
 - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt
 - tulajdon meggyalázása
 - gyűjtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyűjtogatási kísérlet

- Fenyegetés
 - egyértelmű és konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés
 - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán meglepetés volt
 - zaklatás
 - rágalmazás

- Gyűlöletbeszéd
 - nyilvános gyűlöletbeszéd
 - virtuális gyűlöletbeszéd
 - sértő magatartás
 - egynél több címzettnek elküldött sértő írás
 - gyűlöltbeszéd az irodalomban és a zenében

- Diszkriminációs esetek

Elsődleges fontosságúnak tartjuk a gyűlöletcselekmények kontextusba helyezését is. Ezek az incidensek ugyanis nem légtüres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amelyben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó (Perry 2001, 8). A statisztikai adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében." Az idősoros adatok elemzésekor pedig gondot fordítunk az események dinamikájának bemutatására.

ANTISZEMITA GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK 2023. JÚLIUS

Alapítványunk ebben a hónapban három antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított. Kettőt fenyegetésként, egyet gyűlöletbeszédként regisztráltunk.

FENYEGETÉS

„Mocsok zsidó”-nak nevezték és halállal fenyegették meg Jámbor András

Forrás: tev.hu

2023. július 12. „Halálosan megfenyegettek egy durva, antiszemita, »Betyárok« aláírással ellátott, kézzel írt levélben” írja Facebook oldalán Jámbor András. A Párbeszéd-Zöldek politikusa szerint a levél tartalma „egyértelműen kapcsolódik ahhoz a lejáratókampanyhoz, amit a Fidesz és médiája ellene és a Szikra közössége ellen folytat”.

A levél nyomtatott fejlécében Petőfi Sándor Mit nem beszél az a német... című versének két sora olvasható: „Foglalod a kurványodat, De nem ám a mi hazánkat!...”. A címben áthúzták a német szót és helyette azt írták, hogy „mocsok zsidó”. A fejlécen továbbá az áll, hogy Üzenet Simon Peresznek, Izrael elnökének, valamint a Hamász terrorista csoport neve is megjelenik.

A levél tartalma a következő:

„Szóval te nem követtél el semmit? Nem elég, hogy a magyar parlamentben ülsz beteg, pedofil állat létedre? Bizonyos történelmi korokban a hozzád hasonló buzi selejteket elkülönítették, száműzték, hogy ne mérgezzék az egészséges társadalmat. Egész léted a ragály bűzét vetíti. Sajnos a »liberális parlamenti demokrácia« bűnös intézménye lehetővé teszi a selejt felszínre kerülését! Mi majd gondoskodunk róla, hogy a felszín alá kerülj. Rövidesen randa véged lesz. Már igen közel vagyunk!!!”

Aláírás: „Betyárok. Beteg, pedofil állatoknak nincs kegyelem!!!”

Feltételezhetően a levél összefüggésben áll azzal, hogy nemrég a Jámbor András által vezetett Szikra Mozgalom egyik tagjának gépén pedofil tartalmakat találtak. Az ügy kirobbanását követően a férfi öngyilkosságot követett el.

Náci karlendítéses fotóval zaklatja a Facebook felhasználókat egy magyar fiatalember

Forrás: metropol.hu

2023. július 31. Náci karlendítéses fotóval zaklat idegeneket egy magát Bendinek nevező magyar fiatalember, aki arról ír, hogy régebben megjárta a poklot, de aztán elültették benne a nemzeti szocializmus magjait. Magáról karlendítéses fotót, Hitlerről egy portrét küldözget üzenetben írja a Metropol.

Az üzenetekről készült képernyőfotókat az egyik címzett töltötte fel az internetre, aki megdöbbenőnek nevezte a történetet. Különösen azért is, mert burkoltan megfenyegette Bendi.

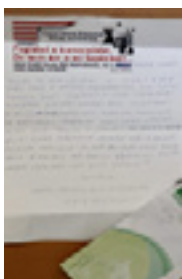
„Levágattam a hajam szép oldalas ecsethajra, nem véletlenül. (...) Náci vagyok! (...) Egy srác, akinek a nevét nem árulom el, átadta a nemzeti szocializmus magjait” írta. Bendi ezt követően felsorolta, hogy kiket gyűlöl: mindenkit és mindent.

A náci zaklató azzal indokolta, hogy Hitler híve lett, hogy korábban megjárta a poklot. Amikor aztán a zaklatott személy megkérdezte a fiatalembertől, hogy ez miért jó neki, az a következőket válaszolta:

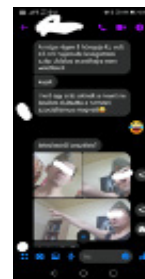
„Csak nehogy elvágják a torkodat, vagy gyűjtogassanak”

Arra a feltevésre, hogy esetleg kezeltenie kellene magát, egy Adolf Hitler-portréval válaszolt.

„Ő felszabadított!” válaszolta, majd még egyszer nyomatékosította, hogy üzeneteit teljesen komolyan gondolja. „Nem vicceltem az elején! Voltak beilleszkedési problémáim, de ezt választottam” hangsúlyozta.

Forrás: facebook.com/Jámbor András

Forrás: Facebook / Metropol

GYŰLÖLETBESZÉD

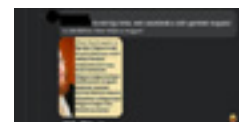
Antiszemita kommentek sokasága egy utazási profilú Facebook oldalon

Forrás: tev.hu

2023. július 12. Bejelentés érkezett a Tett és Védelem Alapítványhoz, miszerint egy utazással foglalkozó Facebook oldalon, Izrael állam létevel kapcsolatban az alábbi antiszemita kommentek jelentek meg:

- „Ez nem puskaporos hordó, hanem egy folyamatos népirtás 1948 óta. Mert semmi sem tompítja úgy a holokauszt sokkot, mint egy jó kis népirtás és etnikai tisztogatás”.
- „Mindennek oka van, a zsidó rohadékok nem tanultak a múltból, elvették azt a földet, ami soha nem volt az övék, akkor csak éljenek félelemben, ezt érdemlik”.
- „Mocskos zsidók, miattuk van minden háború a Földön. Undorító kufár fajta. Ezeknek nem számít az emberi élet”.
- „Mocskos zsidók, mindig is terroristák voltak. Most az egész világot terrorizálják. Az ördög népe!”

- „A zsidóknál nagyobb antiszemita nem létezik. Gyűlölik a többi népet és csak uralkodni akarnak mindenki felett. Nos..., nekem egy zsidó ne papoljon! Rabló, parazita faj, a gyűlölet melegágya!”
- „Rohadt mocsok zsidók. Hajrá Palesztina!”
- Egy Köves Slomónak tulajdonított idézet: „Köves Slomó vagyok, az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség vezető rabbija! Mindent megteszek azért, hogy izraeli testvéreink Magyarországon új életet kezdhessenek, és együtt felépítsük hazánkat, Új Izrael Államot, valamint elpusztítsuk a Magyarokat. Magyarországot Isten Nekünk teremtette!”
- „Nem kaptak volna területet, még most is a sivatagot járnák a kilincsorruák”.
- „Ránk is ez vár, ha hagyjuk ezeket a retardált zsidókat még jobban a nyakunkra nőni!”
- A TEV jelentette a közösségi oldal működtetőinek a gyűlöletkeltő tartalmakat.

TOVÁBBI GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány júliusi monitoringtevékenysége során nem azonosított olyan esetet, amely bár gyűlölet motiválta incidens, de az időpontja ismeretlen, vagy jelentéktelensége, illetve az antiszemita szándék egyértelműségének hiánya miatt nem képezi részét a statisztikának.

KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK

A holokauszt szekszárdi áldozataira emlékeztek

Forrás: teol.hu

2023. július 2. BA holokauszt áldozataira emlékeztek vasárnap Szekszárdon a Művészetek Házában. Hetvenkilenc éve ezekben a napokban kezdődött a helyi zsidóság deportálása.

Mindig nehéz indulat nélkül beszélni arról a kegyetlenségről, amellyel zsidók millióit hurcolták el és gyilkolták le a második világháború alatt mondta Friedmann Tamás, a Szekszárdi Magyar Izraeli Baráti Társaság és a Szekszárdi Izraelita Hitközség elnöke.

Hozzátette: az emlékezés az elcsendesedés és a megrendülés őszintesége reménnyel tölti el a szíveket, hogy az a borzalom, ami volt, még egyszer ne fordulhasson elő. Arról is beszélt, hogy Szekszárd sokáig ellenállt az antiszemitizmusnak, mivel az akkori polgármester, vitéz Vendel István nem engedte, hogy gettót létesítsenek a városban, ám 1944 júliusában mégis elindultak a vonatok zsidók százaival.

Gyurkovics János alpolgármester úgy fogalmazott, hogy a rettegésre, a szenvedésre, a megmagyarázhatatlanra emlékezünk. Hangsúlyozta, hogy Európában mintegy hatmillió áldozata volt a holokausztnak, s köztük nagyjából minden tizedik magyar. A néhány generációval idősebb felmenőinknek az áldozatok nem csak számok, hanem arcok voltak: a játszópajtás, a szomszéd, a boltos. A túlélők száma mára maroknyi.

Szerinte egy olyan világban, ahol az internet révén a gyűlöletbeszéd, az álhírek vírusról gyorsabban terjednek, az antiszemitizmus képes újra és újra megjelenni. Azért fontos megemlékezni arról, hogyan szereztük ezt a szörnyű sebet, hogy még egyszer ne történhessen meg. A zsidóság és a kereszténység is azt vallja, hogy Isten a maga képére teremtette az embert. Az élet egyedi és megismételhetetlen.

Tartsuk tiszteletben a másik embert, és nem lesz baj fogalmazott Gyurkovics.

Őt a Tücsök Zenés Színpad növendékei követték emlékműsorukkal. Előadásukban többször elhangzott, példátlan az, ahogy rendkívül rövid idő alatt nagyszámú zsidót deportáltak Magyarországról, ami a társadalom jelentős részének közönyét jelzi. Ugyanakkor említést tettek többekről, akik akár életük kockáztatásával is próbáltak embertársaiknak segíteni.

A liturgikus megemlékezést Fináli Gábor rabbi tartotta Anatolij Klavinszkij kántor közreműködésével. Mint mondta, a holokauszt összetett bűntett, amelyben nemcsak a náciak vannak benne, hanem a társadalom is. Ezen felül beszélt arról az új dokumentumfilmről, amely az Egyesült Államok és a holokauszt kapcsolatát dolgozza fel.

Elmondta, hogy a 30-as években az USA „bezárt”. Sok zsidó hiába kért bebocsátást, nem kapott. Emellett kormányzati szinten volt jelen az antiszemitizmus. Hozzátette, hogy pozitív példákkal szeret megemlékezni, de emellett sem lehet elmenni szó nélkül, hogy hazánkban minden embermentő-

re jutott 5-6 olyan, aki a népirtást szolgálta, a lakosság 50 százaléka pedig csak passzív szemlélő volt. Ha köztük többen kiállnak a gonoszság ellen, nincs ennyi áldozat.

A holokauszt áldozataira emlékeztek Pápán
Forrás: veol.hu

2023. július 3. A Pápa és Környéke Zsidó Kulturális Hagyományőrző Egyesület a pápai zsinagógában a holokauszt áldozatainak emléke előtt tisztelgett. A rendezvényen arra emlékeztek, hogy 1944. május 24-én a városban felállították a gettót, majd 3500 pápai és Pápa környéki zsidót deportáltak.

A megemlékezésen Schmidt Orsolya, az egyesület elnöke Jonathan Sacks brit bíróirodalmi főrabbi gondolatát tolmácsolta a hallgatósághoz.

„Embernek lenni azt jelenti, hogy felteszszük a kérdést: Miért? Mert kérdezni kell, kíváncsinak kell lenni, anélkül nincs válasz, nincs tanulás. Márpedig a zsidóság egyik megmentője, túlélésének záloga évezredek óta keresztül a tanulás volt, és remélem, hogy ma is az. Nem vagyunk egyformák – ez azt is jelenti, hogy tanulhatunk a másiktól, a másik nézőpont, egy eltérő vélemény. Ezek ütköztetése, az érdemi vita, az érvelés mind azt segíti, hogy jobban megismerjük a témát, a mélyére ássunk, választ kapjunk a kérdéseinkre. Mert a miérteknek helye és ideje van. Ahogy a holokausztra is keressük a választ – közel 80 éve. Miért? Válasz sokféle volt, van és lesz. Ettől azonban a veszteség nem lesz kevesebb, a fájdalom nem múlik el, az emlékek megmaradnak, a családtagok hiányoznak. Amit tenni tudunk az az, hogy tanulunk és tanítunk, hogy itt vagyunk és beszélünk róla”.

Áldozó Tamás polgármester emlékbeszédében azt mondta, kötelességünk emlékezni arra a remek közösségre, mely a várost erősítette, gazdagította. Számon kell tartanunk őket és olyan világot kell építenünk, amelyben ez a borzalmas népirtás soha többé nem történhet meg. Kurucz Ákos rabbi

arról a folyamatról beszélt, ahogy a zsidókat fokozatosan kirekesztették a társadalomból.

Nekünk két feladatunk van: az egyik az emlékezés, a másik pedig az, hogy úgy neveljük a gyerekeinket, hogy semmilyen megkülönböztetést ne fogadjanak el érvényesnek mondta.

Kiállítás mutatja be Komoly Ottó és a magyar cionista mozgalom embermentő tevékenységét
Forrás: mazihisz.hu

2023. július 6. A Holokauszt Emlékközpont tablókiállítással emlékezik meg Komoly Ottó és a magyar cionista mozgalom vészkorszak idején kifejtett embermentő tevékenységéről. A „Lélekmentők Komoly Ottó és a magyar cionista mozgalom embermentő tevékenysége a vészkorszak idején” című kiállítás ünnepélyes megnyitója 2023. július 12-én volt a Holokauszt Emlékközpont zsinagógájában.

Komoly Ottót, a Magyar Cionista Szövetség, majd 1943-tól a Budapesti Mentőbizottság elnökét 1944 szeptemberében bízta meg Friedrich Born a Nemzetközi Vöröskereszt „A” szekciójának vezetésével. Cionista társaival több ezer zsidó embert mentettek meg, gyermekotthonokat működtettek és látták el élelemmel a gettó lakóit. 1945. január elsején a nyilasok elhurcolták és meggyilkolták. Hősiessége, önfeláldozó élete előtt tiszteleg a kiállítás, valamint bemutatja, hogy vált a nagy hagyományra épülő magyarországi cionizmus széleskörűen elterjedt tömegmozgalommá a második világháború utáni években.

A megnyitón jelen voltak Komoly Ottó rokonai: unokája, Oded Fürst; unokahúga Komoly Judit és unokaöccse, Tomi Komoly, akik családi örökségükből származó képi anyagaik felajánlásával hozzájárultak a tárlat megvalósulásához. A kiállítás célja, hogy az Izraelben nagy köztiszteletben álló Nathan Kohn (Komoly Ottó) Magyarországon is széles körben ismertté váljon, és elfoglalja méltó helyét a legnagyobb embermentők sorában.

Holokauszt emlékművet avattak Kiskőrösön
Forrás: mazsihisz.hu

2023. július 16. Az alföldi város zsinagógájánál avatták fel a Kiskőrös Holokauszt Emlékművet 2023. július 16-án. A rendezvényt Kendrusz Attila, a Szegedi Zsidó Hitközség vallási vezetője nyitotta meg.

Domonyi László, Kiskőrös polgármestere felidézte a kiskőrösi zsidó közösség múltját, történelmét, a város életében betöltött szerepét. Megemlékezett 1944. június 18-áról, amikor a város zsidó lakosságát bevagonírozták, hogy néhány nap múltán Auschwitz-Birkenaubába vezessen utolsó útjuk. Megköszönte a Benyik család nagylelkű adományát, mely lehetővé tette, hogy a szobor méltó emléket állíthasson ezen családoknak. Hogy senki ne feledhesse a múltat, aminek nem szabad megismétlődnie.

Dr. Grósz Andor, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (Mazsihisz) elnöke úgy fogalmazott, hogy „emlékeznünk kötelesség, a zsidó közösség múltja, jelene, de jövője miatt is.”

Radnóti Zoltán főrabbi felidézte azt a 79 évvel ezelőtti napot, amely hasonlóan forró volt, mint amilyen az ünnepre sor került. Kiemelte, hogy azok számára, akiknek a sorsa azon a végzetes napon megpecsétlődött, nem hozott enyhülést már semmi. Megemlékezett mind a négy rabbiról, akik vezették a kiskőrösi zsidó közösséget. Felhívta a figyelmet arra, hogy „a holokauszt szavakkal kezdődött, melyben óriási szerepe és felelőssége van a mindenkori médiának”. Nem engedhetjük meg magunknak, hogy akármilyen kicsi magja is kicsírázzon a gyűlöletnek.

Befejeződött a zentai zsinagóga felújítása
Forrás: zsidó.hu

2023. július 28. A magyar kormány támogatásával befejeződött az egykori, úgynevezett kis zsinagóga felújítása Zentán. Az épületben kulturális központot alakítanak ki – írja a Jewish Heritage Europe. A projekt 220 millió forintból valósult meg.

Még 2014-ben, a magyarországi holokauszt 70. évfordulóján indította a kormány zsinagóga-felújítási programot, mintegy 10 milliárd forintos költségvetéssel, amely a történelmi Magyarország területén lévő zsinagógákat is magában foglalta. A Vajdaságban a zentai zsinagóga felújítása mellett, jelentős összegeket különítettek el a közeli Szabadkán található zsinagóga rekonstrukciójára is.

Az évtizedekig sportközpontként használt zentai zsinagóga ma a Thurzó Lajos Kulturális és Oktatási Központ tulajdona, és a Vatai István építész által készített terv alapján kulturális tér lesz, amely egy művészeti galériának és a helyi zsidó történelmet bemutató állandó kiállításnak is otthont ad.

Az épület külsejét a szabadkai Műemlékvédelmi Intézettel együttműködve állították vissza eredeti állapotába. Az épület körüli területet parkosították, és új kerítést építettek.

A szefárd zsinagógának is nevezett épület 1928 és 1929 között épült, és a helyi hászid közösséget szolgálta, akik természetesen nem voltak szefárdok. Az önkormányzat 1956-ban szerezte meg. A város magához vette a nagy zsinagógát is, amelyet 1873-ban építettek a neológ közösség számára, de 1957-ben lebontották és 2001 óta emlékmű áll a helyén.

Az utolsó rabbi 1939-től az Auschwitzba deportálásáig Moshe Teitelbaum volt, aki túlélte a haláltáborot és végül az Egyesült Államokban telepedett le, ahol 1980-ban a szatmári hászidok vezetője lett. 2006-ban, 91 éves korában halt meg.

EGYÉB HÍREK

Hetvenmillió forint állami támogatást kap szállásfejlesztésre a neonáci-nyilas Kötörés túra szervezője

Forrás: 24.hu

2023. július 5. Több figyelemre méltó cég is szerepel a a Kisfaludy Program 2023-as pályázati nyertesei között – írja a 24.hu a Kisfaludy 2030 Zrt. honlapján megjelent 2477 oldalas dokumentum alapján. A programban eddig 711 millió 647 ezer forint egyedi turisztikai támogatást osztottak ki, a portál pedig arra hívja fel a figyelmet, hogy szállásfejlesztés címen 70 millió forintot nyert a Hazajáró Honismereti és Turista Egylet.

A 24.hu kérdésére a a Hazajáró Honismereti és Turista Egylet úgy válaszolt, hogy a 70 millió forintot egy „bakancsos turistaház” felépítésére fordítják.

Neonáci, hungarista és más szélsőjobboldali szervezetek (antifasiszta ellentüntetésektől kísérve) minden évben megemlékeznek arról, hogy 1945. február 11-én a budai Várba szorított német és magyar egységek megpróbálták kitörni a szovjet ostromgyűrűből. Ezt nevezik „becsület” napjának, amelyre idén is megemlékeztek – emlékeztet a 24.hu.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A *Kategória* rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Sorszám	Dátum	Esemény	Kategória
1.	július 2.	A holokauszt szekszárdi áldozataira emlékeztek	Közösségi hírek, reakciók
2.	július 3.	A holokauszt áldozataira emlékeztek Pápán	Közösségi hírek, reakciók
3.	július 5.	Hetvenmillió forint állami támogatást kap szállásfejlesztésre a neonáci-nyilas Kitérés túra szervezője	Egyéb hírek
4.	július 6.	Kiállítás mutatja be Komoly Ottó és a magyar cionista mozgalom embermentő tevékenységét	Közösségi hírek, reakciók
5.	július 12.	Antiszemita kommentek sokasága egy utazási profilú Facebook oldalon	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
6.	július 12.	„Mocsok zsidó”-nak nevezték és halállal fenyegették meg Jámbor András	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Fenyegetés
7.	július 16.	Holokauszt emlékművet avattak Kiskőrösön	Közösségi hírek, reakciók
8.	július 19.	A rendőrség megszüntette a nyomozást Szálasiné sírja ügyében	Hivatalos és civil reakciók
9.	július 28.	Befejeződött a zentai zsinagóga felújítása	Közösségi hírek, reakciók
10.	július 31.	Náci karlendítéses fotóval zaklatja a Facebook felhasználókat egy magyar fiatalember	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Fenyegetés

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Liga, mint európai szervezet helyi partnerekkel együttműködésben végzi munkáját. Magyarországi partnere a Tett és Védelem Alapítvány, amely zsidó szervezetek civil kezdeményezése és a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus ért, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

FORRÓDRÓT (+36 1) 5 1 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és Facebook-oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtjük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:

Cím: 1082 Budapest, Baross utca 61.

Tel: +36 1 267 57 54, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>, info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)

Anti Defamation League (ADL). 2012. 2011 Audit of Anti-Semitic Incidents.

CEJI, 2012. Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motíválta incidensek monitorozásához. Facing Facts! projekt.

Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. Hate Crime. Impact, Causes and Responses. London: SagePublications.

Community Security Trust (CST). 2013. Antisemitic Incidents Report 2012.

Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hatecrimes. In Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.

OSCE/ODIHR. 2009a. Hate Crime Laws. A Practical Guide. Varsó: OSCE/ODIHR.

OSCE/ODIHR. 2009b. Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region. Varsó: OSCE/ODIHR.

Perry, Barbara. 2001. In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes. New York: Routledge.

Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány. Budapest: TASZ.

IMPRESSZUM

Kiadó: Tett és Védelem Liga,
Szalai Kálmán titkár

Szerkesztők: Nádaszi Krisztián vezető kutató,
Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoport
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, a Tett és Védelem Alapítvány
és a Brüsszel Intézet jogi képviselője
Tóth Gábor kommunikációs szakértő

Támogatás: **Bodnár Dániel** filozófus,
Tett és Védelem Liga Elnöke
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

A kiadó köszönetét fejezi ki **Dr. Kovács András** szociológusnak,
a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő
irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a
jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag
a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a
forrás pontos megjelölésével.

2023 Budapest

TETT ÉS VÉDELEM LIGA

1040 Brüsszel, Rue de Froissart 109.
<http://www.apleu.org>

